

Розділ 1

Уже другий рік поспіль отець Сергій не мав змоги провести зі своєю паствою всенічну Великодню службу. Правила гри навколо змінювалися, війна вимагала до себе поваги й страху, тож звичайні громадяни, як і сама держава, намагалися максимально убезпечитися. Відстань до лінії фронту зменшувалася щодня, і місто вже інколи називали прифронтовим, тому комендантська година тут починалась о дев'ятій вечора, а закінчувалась о п'ятій ранку.

Невеличкий храм розташувався на першому поверсі п'ятиповерхового будинку в приміщенні, яке в радянські часи слугувало крамницею, а згодом було складом для різноманітного непотребу. Тепер сюди з різною регулярністю ходили близько двадцяти осіб, здебільшого бабусь. Через комендантську годину отець Сергій був вимушений провести святкову службу не вночі, як зазвичай, а в неділю вранці.

Він підійшов до круглого дзеркала, обрамленого пластиковою червоною рамкою, що висіло в пошарпаній ванній кімнаті над умивальником. Радянський унітаз, який від часу пожовтів, і чавунна ванна тиснули на священника з обох боків, зменшуючи й так мініатюрне приміщення до величини льоху, від чого в чоловіка ледь не почався напад клаустрофобії. Швидко умившись і почистивши зуби, Сергій коротко поглянув на своє віддзеркалення й побачив там втомленого худорлявого чоловіка з густою чорнявою бородою та рідким волоссям. Вийшовши до коридору, окинув поглядом сірі стіни, заклеєні вигорілими шпалерами з візерунками квітів. Покрокував до спальні, єдиної житлової кімнати в цій орендованій квартирі, й наблизився до письмового столу. Через сині штори не пробивався жоден сонячний промінь, тканина

лише легко хиталася від протягу. На столі стояла рамка із сімейною фотографією. У центрі був хлопчина років восьми з руським стіжком волосся, що стирчало навсідч. Це був син Сергія Максим, тепер уже п'ятнадцятирічний підліток, який навіть наздогнав батька у зрості. Праворуч від сина стояв і дивився кудись убік сам священник у звичайному повсякденному літньому одязі. Якби не густа борода й дерев'яний хрестик на грудях, що був завбільшки з коробку сірників, то за цією гавайською сорочкою і широчезними шортами ніхто б не впізнав священника. Ліворуч розташувалася вона, миловидна Аліса, кохана дружина Сергія. Струнка жінка була на кілька сантиметрів вищою від чоловіка. Руде волосся виткими локонами спадало на плечі, а всіяне веснянками обличчя було вкрите маленькими зморшками від радісної усмішки.

Сергій ніжно провів пальцями по фотографії, він сумував за родиною, проте вже кілька місяців був вимушений жити окремо на цій орендованій квартирі.

— Який у цьому сенс? Ми чоловік і дружина, у нас є син! Для чого нам роз'їжджатися? — сперечався з коханою Сергій під час тієї буремної розмови.

Аліса розвела руками од відчаю і заплакала.

— Мені потрібен час, хіба ти не розумієш?

Максим був у друга, дружина мала вихідний, та й Сергій того дня був нічим не заклопотаний. Тож пара нарешті мала час для себе, проте жінка прагнула іншого. Замість прогулянки Аліса попросила серйозної розмови, для якої вони все ніяк не могли знайти нагоди.

— Ну хіба буває в житті перерва? — не здавався Сергій. — Ти ж навіть не казала, що тебе щось не влаштовує. Дай мені шанс, дай попрацювати над нашими стосунками. Обіцяю, я тебе не підведу.

Але Аліса тільки хитала головою, вона витерла рукавом сльози й ніс, який був не сухішим за очі, після чого вмостилася прямо на підлогу, обійнявши руками ноги.

— Дай мені час, я прошу тебе, мені треба від тебе відпочити, — хриплим од плачу голосом мовила вона.

— Я тебе чимось образив?

— Я цілий рік нічого не відчуваю. І ти не уявляєш, як мені від цього погано. Просто хочу спробувати все заново, дати нашій родині перезавантажитись. Але для цього нам потрібна перерва.

— У тебе хтось є?

Аліса повернулася до чоловіка й поглянула йому в очі сповненим розчарування і болю поглядом.

— Ти справді так думаєш? — спитала вона й сильніше заплакала.

Зрештою, того дня вони таки домовилися про перерву, яка розтягнулася на довгі два місяці, й поки що про поновлення стосунків пара не говорила. Щовихідні Максим приходив до батька. І хоча він не подавав вигляду, було помітно, що хлопець дуже ображений на батьків.

— Нічого, — сказав сам до себе Сергій. — Колись він зрозуміє.

Хоча щодо цього чоловік не був певен, адже й сам досі не розумів, що відбувається з його родиною.

Сьогодні Максим мав прийти на великоднє служіння, після якого вони збиралися піти поїсти піцу. Тож, очікуючи на зустріч із сином, чоловік востаннє глянув на світлину, взяв сумку, що стояла біля виходу, і вирушив до церкви.

Великі металеві двері зеленого кольору були відчинені, пані Надія й Наталка вже підготували приміщення до служби. Щасливі віряни стояли з кошиками всередині, щиро вітаючи священника з настанням святої Пасхи.

— Христос воскрес! — вигукували люди.

— Воістину воскрес!

Церква не була для Сергія роботою чи навіть покликанням. Ці люди стали його другою родиною, кожного зі своїх постійних парафіян священник знав не гірше за власну сім'ю.

Приміщення храму, де служив отець Сергій, було таким маленьким та бідним, що люди, які звикли до величезних

соборів і прејскурантів на святу воду, що висіли на стінах замість ікон, наче цінники в крамницях, починали сумніватися в тому, що всі церкви однакові. А якщо вони вирішували ще й залишитися до кінця служіння, то могли стати свідками теплого й живого спілкування священника з його парафіянами. Стіни невеликого приміщення площею не більше тридцяти квадратних метрів були вщент завішані іконами. Місце служіння, так зване святе святих, не ховалося за стіною, як усі звикли, а було відкрите для очей усіх охочих. Справа в залі ховалися двері до кімнати священника, а слідом ще одні, що вели до комори.

Переодягнувшись, отець Сергій почав розкладати книжки, запалювати свічки. Чоловік служив сам, не маючи ні послухника, ні диякона, бо завжди мріяв про те, що син, зрештою, захоче йому допомагати. Беріг це місце для свого спадкоємця, хоча Максимові це не було аж так цікаво, як хотілося б батькові. Хлопча відвідував церкву щонеділі, проте на всі пропозиції щодо навчання або допомоги під час служби відповідав відмовою.

«Нічого, значить ще не час», — подумки мовив Сергій і окинув залу поглядом. Сьогодні зібралося понад тридцять осіб, окрім постійних двадцяти. Більшість священник уже бачив раніше, проте були й нові обличчя.

Аромат ладану повільно розтікався маленьким приміщенням разом із сірою хмаркою диму, що струменів із позолоченого кадила. Служба проминула свій екватор, коли Сергій помітив Максима. Хлопець стояв недалеко від входу, потупивши погляд, проте через мить він підняв голову, подивився на батька й усміхнувся йому. Макс успадкував від тата худорлявість, а от риси обличчя мав мамині. Маленький куций ніс, усіяне веснянками обличчя та сіро-зелені очі були наче змальшовані з Аліси. Священник теж усміхнувся синові й кивнув на знак привітання, після чого знову зосередився на літургії.

Ближче до кінця служби отець Сергій помітив, що більше не бачить Максима в залі церкви. Не зауважив його і після

завершення літургії, коли всі почали розходитися. Чоловік вдивлявся в обличчя парафіян, сподіваючись, що просто загубив хлопця в натовпі.

— Батюшко, можна до вас? — почув жіночий голос.

Так і не відшукавши поглядом сина, Сергій озирнувся й побачив пані Ірину, яка крокувала в його бік. Це була одна з його постійних парафіянок — сорокарічна жінка з чорним фарбованим волоссям і гострим, немов лезо, поглядом.

— Звісно, підходьте. До речі, чи не зможете ви трохи затриматися, щоб допомогти Наталі прибрати тут? Бо пані Надії стало погано.

— Затриматися? — спохмурніла жінка, хоча майже відразу обличчя її набуло попереднього безтурботного вигляду. — Думаю, що зможу трохи допомогти.

— Це було б дуже добре. Ви щось хотіли запитати? — нагадав Сергій.

— Так, — жінка поправила синю хустку, що вкривала більшу частину її голови, після чого ніяково відвела погляд убік. — Пам'ятаєте, я розповідала вам про сусідку, з якою не можу знайти спільну мову? Ви тоді ще порадили ігнорувати її, коли вона знову дратуватиме мене.

— Так, на тому тижні, здається.

— Еге ж, і я старалась, але... — жінка трохи зам'ялася, після чого повернулася до священника й поглянула йому в очі. — Ми таки знову з нею зчепились. І я, я стільки їй наговорила. Вона, звісно, теж. І вона перша почала, але... Але я... Вона аж уся розчервонілась і сказала мені, що яка ж я тоді християнка, коли так говорю, — мовила Ірина й знову відвела погляд.

Сергій відчув, як від теплої жалості щемить його серце. Він почувався, немов батько, який вислуховує чергове зізнання дитини в якійсь малій капості.

— Що саме тебе турбує, Іро? Ті слова, що ти їй сказала, чи ті, котрі сказала вона тобі?

— Ті, що я сказала, панотцю. Вона лише звернула увагу на те, як сильно я розгнівалася, хоча й сама довела мене до того.

Я їй стільки разів говорила не стукати мені у двері увечері, взагалі не приходити до моєї квартири. А вона знову припхалася вночі, почала тарабанити. Каже, що в мене телевізор гучно працює і заважає їй спати. А в мене ж навіть нема телевізора, — махнула рукою жінка і благально подивилася на священника. — Що мені робити?

— Намагайтеся не піддаватись агресії в таких випадках. Нехай вас це не мучить, не журить себе після вчиненого. Покайтеся перед Богом і живіть собі спокійно. Це хвора людина, якщо вона постійно до вас так чіпляється, старайтеся не реагувати.

— Та стараюся, батюшко, проте я не всемогутня.

— І ви не маєте нею бути, але Бог всемогутній, у Нього і просить допомоги в таких випадках. Диявол завжди використовує таких людей, як ваша сусідка, щоби спокусити нас. А Бог допускає це з інших помислів, він дає вам змогу перемогти й вирости духовно. Як м'язи ростуть у спортсменів після вправ, так і ваш дух має після бою зі спокусою вийти на новий рівень. Тож ставтеся до неї, як до вправи, яку вам дав Господь особисто.

— Добре, я постараюся, — відповіла Ірина й нарешті розслабилася. — Гаразд, візьмуся за прибирання, щоб якомога швидше закінчити, — усміхнулася жінка.

Сергій увійшов до невеличкої кімнати, в якій він перевдягався. Праворуч стояв старий диван, на якому лежали речі, ліворуч — стіл, завалений релігійною літературою, а прямо біля стіни розташувався облізлий сервант, у якому замість сервізу теж стояли книжки. Над канапою була вішалка, де висіли різні рясні й церковне вбрання. Сергій дістав із кишені джинсів мобілку і спробував зателефонувати Максиму, проте той був поза зоною досяжності. Перевдягнувшись, чоловік ще раз попрощався з усіма, хто, молячись, ще й досі був у церкві, та вирушив додому. Шлях до орендованої квартири був зовсім короткий — промайнувши покинуте футбольне поле, Сергій одразу потрапляв до будинку, де був змушений мешкати.

Скинувши біля входу черевики, він упав на диван у кімнаті та знову дістав телефон. Цього разу хотів зателефонувати дружині, щоб запитати, куди подівся Максим. Але біля віджета скриньки повідомлень горіла червона одиничка. Відкривши месенджер, Сергій побачив, що має СМС від сина, яке прийшло кілька хвилин тому.

11:27

Максим:

Тату, я вдома з мамою, усе добре. Просто в мене багато уроків. Завтра наберу сам.

Ще раз перечитавши повідомлення, Сергій засмучено відклав телефон і подивився на стелю. Що він робить не так? Невже тепер і син теж відвернеться від нього, як і кохана дружина? Чоловік іще раз вирішив зателефонувати Алісі, проте в останній момент відклав телефон.

Сергій розмірковував про плани, що розвалилися на ходу. Він хотів зводити сина до їхньої улюбленої піцерії, після чого збирався занести піцу ще й дружині, адже Аліса через цю ситуацію теж залишалася на свято вдома. Тож Сергій думав, що в такий спосіб зможе трохи скрасити ситуацію за допомогою невеличкого сюрпризу.

Багато парафіян запрошували священника та його родину на святкову вечерю, проте чоловік усім відмовив. Але тепер, коли син його проігнорував, а нав'язуватися до когось у гості було пізно, Сергій зовсім не знав, чим зайнятися. Він приготував вечерю, якої не торкнувся, кілька годин читав Біблію, а потім дививсь якийсь дурнуватий серіал. Загалом робив усе, щоб відволіктись, аж як і не помітив, що сонце давно сховалося за обрієм, а темрява почала огортати його помешкання. Увімкнувши в кімнаті світло, чоловік роздягнувся й заліз під покривало, а ноутбук поставив поруч на канапі та увімкнув наступну серію серіалу, плануючи заснути під час перегляду. Але раптом телефон, що лежав під подушкою, розійшовся вібрацією. Звичкйий за день до тиші,

Сергій пересмикнувся. Віддихавшись, чоловік трохи посміявся зі своєї полохливості, після чого дістав смартфон, що й досі вібрував. Дзвонила Аліса. Сергій поглянув на годинник у верхній частині екранчика телефона — була майже дев'ята вечора.

— Алло. Сергію, ти тут?

Почувши Алісин голос, чоловік відчув клубок, що підступив до горла.

— Так, привіт. Христос воскрес.

— Воістину. Дай, будь ласка, слухавку Максові.

Передчуття чогось поганого враз прокралося глибоко в серце Сергія, змусивши його нервуватися.

— Я думав, що він із тобою. Давно він пішов?

— Що?! — голос Аліси став високим і стривоженим. — Ми ж домовлялися, що на вихідні він буде в тебе. Макс уранці пішов до церкви, а потім написав, що ви разом гуляєте, і попросив не телефонувати. Сергію, де Макс?

— Алісо, не нервуйся, заспокойся. Він був у мене в церкві, але пішов ще до завершення служби, а потім надіслав повідомлення, що він удома з тобою.

— О Господи, він що, втік кудись?

Попри те, що Максим був підлітком, йому зовсім не прищипували, як багатьом у цьому віці, войовничість та відокремленість від батьків. Хлопець ніколи не втікав із дому та ніколи не був у якихось серйозних конфліктах з батьками. Усі покарання він сприймав як належне, був тихим і спокійним.

— Так, я зараз приїду, поки комендантська година не почалась. А ти поки подзвони в поліцію, краще відразу Артему. Він слідчий, зможе пришвидшити пошуки.

— Добре, добре, я чекаю, — погодилася жінка й поклати слухавку.

«Максе, що ти робиш?» — спитав подумки Сергій. Тільки тепер, коли більше не лунав стривожений голос Аліси, він зрозумів, наскільки сильно хвилюється за сина.

Післямова та подяки

Щиро вдячний, що ви розділили цю історію разом зі мною. Без читачів жоден письменник би ніколи не взявся за написання книги, а лише носив би ідеї в голові, втрачаючи зв'язок із реальністю.

Цей роман є для мене одним із перших трилерів, дії якого пов'язані насамперед із людьми, а не потойбічними силами. Тому я старався підійти до всіх питань максимально уважно. Десь мені допомагали юридична освіта й військовий досвід, десь поради інших людей, також я старанно копирсався в інтернеті й діставав штучний інтелект своїми постійними запитаннями. Але з огляду на те, що я маю творчий склад інтелекту, а не аналітичний, то цілком міг пропустити якісь моменти поза своєю увагою. Тому прошу будь-які неточності, якщо ви їх зустрінете, сприймати як авторський художній відступ від реальності.

Хочеться згадати насамперед три людини, без яких би цей роман не існував, як і всі інші. Звісно, — це моя душа Анастасія, яка розділяє зі мною цей земний шлях і є постійною підтримкою в усіх моїх починаннях. Позаяк вона має змогу читати всі мої книги першою, цей роман не став виключенням, тому її гарна оцінка сюжету є моєю головною радістю. Також батько, який надав мені прекрасні й чіткі поради щодо всіх церковних нюансів, через що я і зумів це передати саме так, як воно вийшло. І, звісно, мама, що читала роман ще зовсім сирым, допомагаючи поліпшити текст.

Також хочу подякувати видавництву «Богдан», яке виконало мою мрію, через що маю можливість тримати в руках друковані примірники своїх книг і ділитися ними з вами.

Хочу згадати своїх побратимів та друзів із батальйону спеціального призначення «Донбас», які вели тяжкі бої на сході, доки я писав цю історію. Подякувати побратимам із Полтавської 17 бригади НГУ, що боролися в цей час на півдні, сході та півночі. А також усім захисникам і захисницям, тяжка праця яких не має ціни й вартості. Вічна пам'ять усім полеглим героям! Шана та подяка живим!

А понад усе дякую своєму Богу та Спасу Ісусу Христу!

Зміст

Розділ 1.....	5
Розділ 2.....	13
Розділ 3.....	21
Розділ 4.....	29
Розділ 5.....	44
Розділ 6.....	48
Розділ 7.....	65
Розділ 8.....	73
Розділ 9.....	87
Розділ 10.....	99
Розділ 11.....	107
Розділ 12.....	119
Розділ 13.....	125
Розділ 14.....	140
Розділ 15.....	163
Розділ 16.....	171
Розділ 17.....	176
Розділ 18.....	189
Розділ 19.....	195
Розділ 20.....	210
Розділ 21.....	228
Розділ 22.....	233
Розділ 23.....	241
Розділ 24.....	250
Розділ 25.....	253
Розділ 26.....	261
Розділ 27.....	265
Розділ 28.....	275
Розділ 29.....	277
Епілог.....	283
Післямова та подяки.....	285